

VALLS

Col d'Alle

**Emigració de la Conca de Barberà
a la ciutat de Valls en el marc de la
Primera Guerra Carlina**

Josep M. Grau Pujol
Roser Puig Tàrrach

Ruisseau

Emigració de la Conca de Barberà a la ciutat de Valls en el marc de la Primera Guerra Carlina

Josep M. Grau Pujol
Roser Puig Tàrrach

C/ Doctor Fleming 16, 2n
43470 La Selva del Camp

Paraules clau: migracions, Valls, segle XIX, Conca de Barberà, Primera Guerra Carlina, padró d'habitants.

Resum

Estudi del flux migratori de la Conca de Barberà vers Valls en la primera meitat del segle XIX; a través del padró d'habitants vallenc del 1844 es compten 154 emigrants, més de la meitat dones. Les professions dels que s'instal·len al Camp de Tarragona es concentren principalment en el sector terciari (comerç, servei domèstic i transport) i, en segon lloc, en el secundari (artesans). S'aporten diferents censos de població de la Conca extrets del *Butlletí Oficial de la Província*, a més de múltiples referències als carlins.

Estudio del movimiento migratorio de la comarca interior de la Conca de Barberà hacia Valls en la primera mitad del siglo XIX; a través del padrón municipal de habitantes vallense del 1844 se contabilizan 154 emigrantes, más de la mitad mujeres. Las ocupaciones de los que se instalan en el Camp de Tarragona se concentran principalmente en el sector terciario (comercio, servicio doméstico y transporte) y en el sector secundario (artesanos). Se presentan diversos censos de población de la Conca publicados en el boletín oficial de la provincia de Tarragona, además de muchas referencias sobre los carlistas.

El primer terç del segle XIX fou un dels més negatius a la Conca pel que fa a mortalitat. Així, a Barberà, els anys que aquesta supera a la natalitat són el 1800, 1802-1803, 1809, 1812, 1823, 1829 i 1839.¹ Primer apareixen les crisis de subsistències i epidèmies del canvi de centúria; posteriorment, la Guerra del Francès i el Trienni Liberal comportaren l'enfrontament entre liberals i absolutistes,² que

¹ Dolores JULIANO CORREGIDO. "Evolució demogràfica a Barberà de la Conca". *Aplec de Treballs* (Montblanc), 7 (1985), p. 47-113.

² Aquest període encara és desconegut a la nostra comarca, Josep M. Planes Closa, entre 1822-1824 comptabilitza diverses defuncions violentes de conques a l'Urgell, concretament en els municipis d'Anglesola, Tàrraga i Verdú. Apareixen tres combatents de la Conca, un de la Guàrdia dels Prats, un de Sarral i un altre de Vimbodí, "L'Urgell de l'odi i de la mort, 1820-1840. Un assaig de valoració". *Quaderns del Pregoner d'Urgell* (Bellpuig), 8 (1994), p. 34.

desembocarà més endavant en la Primera Guerra Carlina (1833-1840). Valentí Gual detecta que l'any 1802 fou negatiu a la Conca en dues parròquies, però l'any següent ja ho serà en set de les onze estudiades (63,6%) —només se salven Lilla, Vallclara, Vilanova i Vimbodí, on serà dolent el 1804. La crisi de 1809 fou impressionant, algunes xifres són reveladores, l'Espluga de Francolí perdé 207 habitants el 1812 —any que es coneix com el de la fam—; la crisi de mortalitat és alta en aquest període. A més de les defuncions d'adults, cal ressenyar la caiguda de la natalitat: el poble de Pira perd 11 habitants. La mobilitat forçada per la guerra de Napoleó fou considerable, com és el cas de Rojals, on el 1809 un 35% dels enteraments són de gent forana, dels batismes 10 són de fills de pares forasters (quatre de la Conca i sis del Camp de Tarragona).³ Segons Pedro Nogales els anys de 1834 i 1845 foren de males collites, el 1837 hi ha secada i el 1834 apareix el còlera;⁴ les servituds del conflicte foren les lleves i les contribucions extraordinàries, a més de les morts directes. L'historiador reusenc Pere Anguera, en la seva monografia sobre aquesta guerra, aporta molta informació sobre la Conca de Barberà. En un buidatge del *Butlletí Oficial de la Província de Tarragona* compta 64 ordres de captura de carlins conques durant la guerra, dels quals 44 són nascuts a l'Espluga de Francolí (69%), seguits a distància de Sarral amb 9 individus (14%). La Conca no és, però, la comarca capdavantera, sinó que és superada amb escriu pel Priorat amb 159 ordres (57 corresponen a Falset); el Baix Camp en té 74 (44 per Alforja) i l'Alt Camp 62.⁵ Les conseqüències sobre la població són els robatoris de collites, assalts, segrestos, assassinats, és a dir, accions pròpies del bandolerisme. L'agost del 1834 la partida carlina del Llarg de Copons s'acosta a Santa Coloma de Queralt, on mata Magí Bonet i un altre; el juliol de 1835 a les Piles segresten un rambler colomí; el mes següent retenen una dona de Rocafort de Queralt. El febrer de 1836, després d'una derrota militar, alliberen dos homes i cinc dones de Sarral i un home de Montblanc; a l'abril cremen pallisses, saquegen diverses cases i maten dos malalts a Vimbodí. A Sarral, Tomàs Capdevila explica que el dia 4 de febrer els carlins mataren 25 soldats, i quan arribà l'exèrcit s'afusellà l'alcalde, Jaume Teixidó, per considerar-lo traïdor, després incendiaren la vila en represàlia per la mortaldat. Una de les conseqüències més immediates fou la migració dels seus habitants.⁶

³ "Les crisis demogràfiques del període 1751-1815 a la Conca de Barberà". *Aplec de Treballs* (Montblanc), 15 (1997), p. 17-53.

⁴ *Una visió de la primera guerra carlista. Les cartes de la companyia d'Aragó (1833-1840)*. Reus: 1995.

⁵ *Déu, rei i fam. El primer carlisme a Catalunya*. Barcelona: 1995, p. 314-316. El mateix historiador és autor de l'article "Aproximació al primer carlisme al Camp de Tarragona, la Conca de Barberà i el Priorat". *Recerques* (Barcelona), vol. III, 23 (1990), p. 37-52. Sobre aquest conflicte, amb posterioritat ha aparegut l'obra de Ramon Arnabat. *Visca el rei i la religió! La primera guerra civil de la Catalunya contemporània*. Lleida: 2006.

⁶ *Sarreal. Notes històriques de la vila*. Valls: 1934, p. 68-71.

El juliol del mateix any el grup del Llarg torna a la capital de la Baixa Segarra i durant la sega acaba amb la vida de dos jornalers.⁷ A Conesa el 1835 l'exèrcit mata un merge de Guimerà i un frare mercedari de Santa Coloma, de nom Jaume. Són anys en què el moviment vegetatiu és negatiu: el 1835, menys 10 habitants; el 1837, menys 14, i el 1838, menys 11.⁸

La població de la demarcació provincial amb més carlins era la Selva del Camp, amb 186, seguida de l'Espluga de Francolí, amb 115 membres, dels quals 40 (35%) moriren i 24 (21%) es presentaren a l'indult. En quatre pobles de la Conca estricta (l'Espluga, Lilla, Rojals, Senan i Vimbodí) durant la guerra moren almenys 167 persones de forma violenta, la majoria homes adults. Aquesta xifra ens pot indicar la virulència de l'enfrontament, que si agafem com a referència el cens de 1830, equival a un 1% dels seus habitants, i això en un període curt, de tres a sis anys. El fervor carlí que va prendre a l'Espluga per davant d'altres viles de la Conca es podria explicar per la proximitat al monestir de Poblet i la influència ideològica dels monjos i hisendats locals. Cal recordar els esdeveniments del Trienni Liberal: el 1822, quan el frare trapense Antonio Marañón, un antic capità de l'exèrcit durant la guerra amb Napoleó Bonaparte, participà en una insurrecció a la plaça del monestir de Poblet contra el govern juntament amb el rector de Prades i el notari propietari espluguí Josep Cabeça, els quals arreplegaren un bon nombre de pagesos i baixaren fins a l'Espluga. L'any següent es documenten més enfrontaments entre reialistes i liberals a la mateixa Espluga i la resta de comarca.

Morts violentes per acció de guerra a l'Espluga de Francolí (1836-1840)

- 1836: 21 (11 eren de l'Espluga)
- 1837: 11 (9 són espluguins, 1 de Vilaverd i 1 desconegut)
- 1839: 9 (4 són de l'Espluga, 1 de Senan, 1 de l'Albiol, 1 d'Alcover, 1 de Valls i 1 desconegut)
- 1840: 5 (1 és de l'Espluga i 2 són desconeguts)
- TOTAL: 46 (7 són de fora de la Conca)

FONT: Jordi Roca Armengol. "Les Guerres carlines a l'Espluga de Francolí (I i II)", *Butlletí del Centre d'Estudis Locals* (l'Espluga de Francolí), 5 i 6 (1990), p. 3; i *Història de l'Espluga de Francolí. El segle XIX*. L'Espluga de Francolí: 2000, vol. V, p. 247-252.

⁷ Pere Anguera. *Op. cit.*, p. 461-463, 471-475 i 497.

⁸ Valentí Gual Vilà. "El poblament de Conesa (s. XIV-XX)". Dins: *Conesa*. Barcelona: 1989, p. 177.

Morts violentes per acció de guerra a Lilla (1837-1840)

- 1837: 16 (15 desconeguts, i 1 de Lilla)
- 1838: 2 (1 de Montblanc i 1 de Lilla)
- 1839: 1 (foraster)
- 1840: 3 (1 de Montblanc i 2 forasters)
- Total: 22 (18 de forasters, un 82%)

FONT: Josep M. GRAU - Roser PUIG. *Lilla. Aproximació a la història d'un poble*. Lilla: 1996, p. 123-125.

Morts violentes per acció de guerra a Rojals (1837-1840)

- 1837: 10 (6 eren de la Conca, de major a menor, 4 de Montblanc, 1 de Rojals i 1 de Vilaverd; 2 del Camp de Tarragona —1 d'Alforja i 1 de Vinyols—; 1 del Priorat —Poboleda—, i 1 del Montsant —Ulldemolins—)
- 1838: 7 (3 de Montblanc, 1 de Rojals, 1 de Vilanova de Prades, 1 de l'Albiol i 1 d'Alcover)
- 1839: 4 (2 de Rojals i 1 de Vilaverd)
- 1840: 3 (1 de Montblanc, 1 de la Riba i 1 de Vilaverd)
- TOTAL: 24 (17 són de la Conca, això suposa un 72%, i de fora la comarca un 28%)

FONT: Vegeu el document XI de l'apèndix.

Morts violentes per acció de guerra a Senan (1837-1839)

- 1837: 1 (Josep Amorós, de Montblanc)
- 1838: 1 (1 jove de 22 anys, d'Arbeca)
- 1839: 5 (2 homes espluguins; a més, 1 diaca de Girona, 1 soldat i 1 estudiant)
- TOTAL: 7 (4 són de fora de la Conca, o sigui un 57%)

FONT: Ernestina VALLVERDÚ BRIANSÓ. *Senan*. Lleida: 1995, p. 155-156.

Morts violentes per acció de guerra a Vimbodí (1835-1840)

- 1835: 14 (tots són vimbodinecs morts a Montblanc)
- 1836: 34 (tots de Vimbodí, 2 són dones)
- 1837: 11 (9 de Vimbodí i 2 forasters)
- 1838: 3 (2 de Vimbodí i 1 de l'Albi)
- 1839: 2 (1 de Vimbodí i 1 foraster)
- 1840: 4 (2 de Vimbodí, 1 de Montblanc i 1 de l'Espluga)
- TOTAL: 68 (sols 4 són de fora de la Conca, o sigui un 6%)

FONT: Àngel BERGADÀ ESCRIVÀ. *Vimbodí. Estudi històric, sociològic i religiós*. Vimbodí: 1978, p. 79-81.

La Conca es considerava carlina i és lògic que entre els caps de la lluita armada hi apareguin naturals de la comarca. Un exemple, de Montblanc sorgí Joan Cendrós, i de Lilla, Josep Cervelló Cartanyà, àlies *Civadera (es)*; la muntanya fou el lloc ideal per refugiar-se. Recordem que Lilla durant el Trienni Liberal, el 1822, patí un atac dels milicians que cremaren el mobiliari de la vicaria. La guerra amb Napoleó és l'antecedent més proper on es mobilitzarà el poble amb armes contra un enemic amb unes pèrdues humanes molt elevades, que duplicaren la taxa de mortalitat durant els anys 1809-1812.

Les penúries continuaren amb l'esclat de la Segona Guerra Carlina, estudiada en detall per Robert Vallverdú.⁹ No és la nostra intenció aturar-nos en el carlisme ni en els esdeveniments bèl·lics, temes dels quals disposem d'una àmplia bibliografia, però sí aportar dades que ens ajudin a entendre certs comportaments demogràfics, com són les migracions. L'objectiu del nostre estudi és el seguiment del moviment migratori de la Conca envers la ciutat de Valls en aquesta cojuntura, un flux que ja hem analitzat per al cas de Reus dues dècades abans.¹⁰ L'any 1849 la província tarragonina superava els dos-cents mil habitants, els nuclis més poblats eren Reus amb 22.978 persones, Tortosa amb 17.654, Valls amb 10.070 i Tarragona amb una xifra similar, 10.065. A la Conca, Montblanc, la vila més gran, no superava els cinc mil residents.

En el buidatge que hem realitzat del padró municipal d'habitants de Valls de l'any 1844, el més antic que es conserva, hi figuren 154 conques que hi viuen, xifra que equival a un 1% del total demogràfic de la Conca. La procedència dels emigrants es concentra en un 63% en les quatre localitats més poblades, i per ordre d'aportació de contingent són Sarral, Montblanc, Santa Coloma de Queralt i l'Espuga de Francolí; l'escala va en relació amb la distància: Sarral és la més propera a Valls. Per sexes les tres viles aporten un 78% dels homes emigrants.

Si comparem les dades de Valls del 1844 amb les de Reus de 1820 constatem que l'aflluència a l'actual capital del Baix Camp és gairebé el doble que a la de Valls:

	<i>Total</i>	<i>Dones</i>	<i>Homes</i>
<i>Conques a Reus el 1820</i>	270	64%	36%
<i>Conques a Valls el 1844</i>	154	58%	42%

En la distribució per sexes a Valls és majoritària la presència femenina, i els percentatges entre ciutats són molt semblants. Malauradament, l'escrivent que va realitzar el padró estudiat no sempre anotà tots els camps, i la data d'arribada és un

⁹ *La guerra dels Matiners a Catalunya (1846-1849). Una crisi econòmica i una revolta popular*. Barcelona: 2002.

¹⁰ "Aportació de mà d'obra de la Conca de Barberà a la capital econòmica del Camp de Tarragona a l'inici de l'època contemporània". *Aplec de Treballs* (Montblanc), 23 (2005), p. 97-122.

dels que menys; aquesta dada seria molt útil per poder esbrinar la periodització del moviment migratori. A partir de les poques vegades que hi consta podem formular algunes hipòtesis, una primera etapa podria correspondre als anys de crisi de l'inici del segle XIX, una segona coincidiria amb la Guerra del Francès (1808-1814) i el Trienni Liberal (1820-1823) suposaria una empenta per al comerç en relació amb l'eliminació de monopolis i restriccions gremials: almenys onze persones naturals de la Conca s'instal·len a Valls en aquests anys, tres negociants, un de Montblanc, un de Sarral i un altre de les Piles; dos calderers, un de Llorac i un de Santa Coloma, finalment un peixater colomí. La Primera Guerra Carlina (1833-1840) empeny onze conques més a Valls, entre els quals, un boter rocafortí, un pastor de Vimbodí, una minyona de la Guàrdia dels Prats i una vídua pobra de Sarral, qualificatiu que ens indica la marginalitat d'una part dels emigrants. La potsguerra carlina també serà un temps per cercar millors condicions de vida. La formació professional a través de l'aprenentatge és una altra via per als joves; així, el 1843 un noi de 12 anys de Vimbodí entra a casa d'un sastre de Valls per aprendre l'ofici.

Emigrants de la Conca de Barberà a Valls segons el padró municipal d'habitants (1844)

	<i>Homes</i>	<i>Dones</i>	<i>Total</i>
CONCA ESTRICTA			
Barberà de la Conca	1	4	5
Blancafort	0	3	3
L'Espluga de Francolí	5	5	10
La Guàrdia dels Prats	1	2	3
Lilla	0	2	2
Montblanc	17	9	26
Pira	0	1	1
Prenafeta	0	1	1
Rocafort de Queralt	3	3	6
Sarral	15	24	39
Solivella	0	3	3
Vilaverd	2	5	7
Vimbodí	0	3	3
BAIXA SEGARRA			
Conesa	0	6	6
Biure de Gaià	1	0	1
Forès	0	2	2
Glorieta	0	1	1
Guialmons	1	1	2
Llorac	1	0	1
Les Piles	3	4	7
Pontils	1	1	2
Sant Magí de la Brufaganya	0	1	1

	<i>Homes</i>	<i>Dones</i>	<i>Total</i>
Santa Coloma de Queralt	14	8	22
Vallespinosa	1	1	2
TOTAL	65	89	154
PERCENTATGE	42%	58%	100%

Acabada la guerra disposem de les dades d'òbits d'un bienni dels anys quaranta. Per origen sobresurten els procedents de la Conca estricta, amb el pes indiscutible de la seva capital, Montblanc. En una lectura ràpida, no exhaustiva, de tres anys, del llibre de defuncions de la parròquia de Valls (1830-1842), ens han aparegut dues partides de conqüencs. La primera correspon a la mort el 3 de novembre del 1835 de Jacint Febrer Vilar, de Santa Coloma de Queralt, fill de Ramon i Gertrudis, l'altra és del 12 d'agost del 1836, quan s'enterra Josep Masalles Prats, de Blancafort, fill de Pau i Isabel, casat amb Bonaventura Llorenç. La darrera, del 4 de gener del 1838, és d'Eloi Vallverdú Escoter, pagès de 19 anys, fill de Joan i Francesca, tots de Montblanc, que finà a l'hospital militar "de resultas de herida".

Defuncions de persones vinculades amb la Conca a Valls segons els llibres del jutjat (1841-1842)

CONCA ESTRICTA (15)

- Barberà de la Conca: 2
- L'Espluga de Francolí: 1
- Montblanc: 7
- Sarra: 1
- Vallclara: 1
- Vilaverd: 1
- Vimbodí: 2

BAIXA SEGARRA (2)

- Guialmons: 1
- Vallespinosa: 1

TOTAL COMARCAL: 17

Tot i l'especialització agrària de la Conca, l'ocupació principal dels seus emigrants a Valls es centra en el sector terciari i secundari, sols cinc homes es dedicaran a l'agricultura i ramaderia (3,2%), pel que fa a les dones casades que marxen una tercera part tenen el cònjuge pagès. Segons el cadastre de 1827 un 83% del terme de Valls es conreava, el regadiu comprenia 523 hectàrees. Dins de la superfície cultivada la meitat es dedicava a la vinya, percentatge que es mantindrà i, fins i tot, incrementarà en la resta de segle, el segon conreu era l'olivera amb un 14%, ambdues plantacions necessitaven mà d'obra per la seva cura. Els cereals només suposaven un 5%, amb la qual cosa la dependència pel seu proveïment de fora era

absoluta,¹¹ però ens indica que l'orientació de l'agricultura era plenament vers la seva comercialització, és a dir, integrada en el mercat.

L'èxode conuenc que cerca treball en el sector terciari s'acosta al 70% del total del contingent, aquí sobresurten les minyones (vint-i-sis) que preferentment entren a servir en cases de comerciants i professionals liberals (metges, advocats, notaris), eclesiàstics o hisendats, els únics que es poden permetre de mantenir-les. El servei domèstic és una via de sortida habitual per a dones joves, així a Tarragona l'any 1854 hi treballen 14 minyones procedents de l'Urgell.¹²

Per entendre les professions que desenvolupen els emigrants a Valls hem de conèixer les activitats d'aquesta ciutat. Amb aquest objectiu hem buidat dos documents, un cadastre de 1838 i un repartiment del subsidi de comerç del 1849, la finalitat dels quals és la fiscal, però en el primer hi consten els caps de casa propietaris de finques urbanes i rústiques, i en el segon, simplement els que es dediquen als sectors secundari i terciari. Entre els de major pes destaca la pell, el 1838 comptem 27 blanquers i tres tintorers, el 1849 els blanquers i pellaires són 13, el mateix nombre que de tintorers. Segueix en importància el ram tèxtil, el 1838 hi ha 26 teixidors, 10 perxers, un passamaner i dins la confecció onze sastres.

En un informe de 1834 es declaren 15 fàbriques d'aiguarent, 16 molins d'oli, 10 de farina i paper, 19 adoberies, 700 telers i 39 tallers.¹³ En la manufactura artesanal i vinculat amb la pell destaquen els sabaters, el 1849 eren 23, el calçat es complementava amb els espadenyers. Per altra banda, el cànem és la matèria primera també dels corders, un total de 30 el mateix any.

En relació amb la transformació dels productes agrícoles no obviam la presència dels boters, 17 el 1849 o els calderers. En el creixement urbanístic de la ciutat tampoc no podem oblidar els paletes, fusters, rajolers, serralers, ferrers, etc.

En tractar-se d'una ciutat, un dels sectors més desenvolupats serà el terciari, el comerç i els serveis, tot i alguna ambigüetat en els termes, podem diferenciar els que es dediquen a les transaccions a l'engròs (marxant, tractant, negociant o traficant) dels de la menuda. La condició de ciutat mercat i amb un *hinterland* fa que majoristes i minoristes tinguin un espai propi, la celebració de fires també és un valor afegit. Les vendes al detall de carn, de pesca salada o oli les realitzaven els revenedors o tenders, el peix fresc el peixater, de roba els botiguers; en altres

¹¹ Josepa CARDÓ SOLER. *L'evolució dels conreus del Camp de Tarragona a partir del segle XVIII*. Valls: 1983, p. 589.

¹² Roser PUIG TÀRRECH. "Urgellencs a la ciutat de Tarragona el 1854". *Urtx* (Tàrrrega), 11 (1998), p. 124-130.

¹³ Vegeu la monografia de Clara GARCÍA i Maria Jesús MUIÑOS. *Aproximació al sector de la pell a Valls (segles XVI-XX). La difícil transició de la manufactura gremial als tallers industrials*. Valls: 1994, p. 106-109. Per a la segona meitat de segle és interessant consultar la sèrie de treballs que Francesc Murillo publica a la revista *Cultura* sota el títol "La indústria valenciana del segle XIX", números 657-660 (2005).

gèneres en canvi el mateix productor era el venedor, com per exemple els forners de pa (50 individus el 1849), els confiters i els cerers. La liberalització d'hostals i tavernes dóna feina el 1849 a 12 fondistes, 12 taverners i 9 cafeters. El transport de mercaderies anava a càrrec dels traguiners, ram al qual cal afegir els carreters o constructors de carruatges.

Evidentment si l'emigrant tenia una especialització tècnica podia entrar més fàcilment en el mercat laboral, per als joves existia l'aprenentatge, per a les dones l'existència de fàbriques tèxtils era una possibilitat d'inserció com a obreres. Des del cantó de la Conca s'expulsava un excedent poblacional i des del Camp de Tarragona s'absorbia mà d'obra necessària pel creixement de les urbs i el seu desenvolupament econòmic. L'aportació humana de la Conca suposem seria inferior o similar a la dels pobles més propers i ben comunicats amb Valls (el territori que avui coneixem com Alt Camp).

També hem de recordar el pes econòmic de les altres ciutats del Camp, tant la seva capital administrativa i religiosa, com Reus. En aquesta darrera urbs un cop finalitzada la primera Guerra Carlina localitzem set conques que recorren a l'hospital de pobres en la darrera expiració (document V de l'apèndix), tots són de la Conca estricta, i les dones superen per poc els homes, d'aquests dos són teixidors i un pagès.

*Distribució professional dels immigrants conques a Valls
segons el padró d'habitants de Valls del 1844*

SECTOR PRIMARI (5) <i>Agricultura</i> – Pagès: 4 <i>Ramaderia</i> – Pastor: 1	– Sastre: 1 – Teixidor: 1 <i>Altres</i> – Corder: 1 – Moliner: 1 – Vidrier: 1
SECTOR SECUNDARI (18) <i>Construcció</i> – Paleta: 1 <i>Calçat</i> – Sabater: 2 <i>Fusta</i> – Boter: 2 <i>Metall</i> – Calderer: 2 <i>Pell</i> – Blanquer: 1 <i>Tèxtil</i> – Fabricant de teixits: 2 – Filadora cotó: 3	SECTOR TERCIARI (48) <i>Comerç engròs</i> – Negociant: 1 – Traficant grans: 3 <i>Comerç a la menuda</i> – Comerciant: 1 <i>Alimentació</i> – Adroguer: 1 – Botiguer pesca salada: 3 – Peixater: 1 – Revenedor grans: 1 <i>Teixits</i> – Drapaire: 1

<i>Servei domèstic</i>	– Cirurgia: 2
– Minyona: 26	– Llevadora: 1
<i>Transport</i>	– Metge: 1
– Traginer: 1	<i>Rendistes</i>
– Traginer pesca salada: 1	– Hisendat/Propietari: 3
<i>Sanitat</i>	
– Apotecari: 1	TOTAL: 71

Ocupació dels esposos de les conquenques casades i residents a Valls (1840)

SECTOR PRIMARI (13)	SECTOR TERCIARI (13)
<i>Agricultura</i>	<i>Comerç</i>
– Pagès: 12	– Confter: 1
<i>Ramaderia</i>	– Botiguer: 1
– Pastor: 1	– Botiguer pesca salada: 1
	– Comerciant: 2
SECTOR SECUNDARI (10)	– Negociant: 1
<i>Alimentació</i>	– Traficant: 2
– Forner: 1	<i>Transport</i>
<i>Fusta</i>	– Hostaler: 1
– Boter: 1	– Traginer: 1
<i>Metall</i>	<i>Sanitat</i>
– Calderer: 2	– Metge: 1
<i>Pell</i>	<i>Classes passives</i>
– Blanquer 3	– Propietari: 1
<i>Tèxtil</i>	– Militar retirat: 1
– Galoner: 1	
<i>Altres</i>	TOTAL: 36
– Corder: 1	
– Vidrier: 1	

Professions dels caps de casa on servien minyones conquenques habitants a Valls (1844)

SECTOR PRIMARI (1)	<i>Artesanat</i>
<i>Agricultura</i>	– Argenter: 1
– Pagès: 1	– Boter: 1
	– Calderer: 1
SECTOR SECUNDARI (5)	
<i>Construcció</i>	SECTOR TERCIARI (20)
– Paleta: 1	<i>Comerç</i>
<i>Indústria</i>	– Botiguer teles: 1
– Fabricant pasta de sopa: 1	

– Comerciant: 1	<i>Classes passives</i>
– Confiter: 2	– Eclesiàstic: 3
<i>Sanitat</i>	– Hisendat: 5
– Metge: 1	– Vídua: 1
<i>Dret</i>	NO CONSTA: 2
– Advocat: 1	
– Escrivent: 1	TOTAL: 28
– Notari: 2	

A banda dels padrons d'habitants disposem d'altres fonts arxivístiques per seguir els rastres de les migracions: els llibres de defuncions, matrimonis i naixements, en els quals sempre hi figura la filiació, és a dir, els pares; amb la qual cosa podem conèixer més dades del seu origen. Ara bé, no disposem de dades sobre el seu patrimoni ni la seva família, informació que s'hauria de cercar en el lloc d'origen a través de cadastres o manuals notariais. En un petit buidatge dels llibres del registre civil de Valls dels anys quaranta del segle XIX ens apareixen alguns conquencs. Les estratègies matrimonials són un altre factor a tenir present, per exemple els membres de la minoria gitana acostumaven a casar-se entre si, la seva trashumància (negociants de mules i rucs) afavoria els contactes amb altres clans i són habituals els casaments entre gitanos de Valls, Tarragona i Montblanc, una altra endogàmia era la professional (entroncament de famílies del mateix ofici). Tot i les deficiències d'informació dels registres parroquials, en una mostra de baptismes de només tres anys (1836-1838) ens complementa les dades del padró del 1840 (document III), de la mateixa manera que dos anys de defuncions (1841-1842) del registre judicial (document IV). Just acabada la Primera Guerra Carlina, el penúltim document (desè) relaciona quatre desertors de la Conca (1844-1845).

*Oficis dels pares vinculats amb la Conca de Barberà que tenen fills a Valls
segons llibres parroquials (1836-1838)*

SECTOR PRIMARI (5)	<i>Altres</i>
<i>Agricultura</i>	– Corder: 1
– Pagès: 4	– Vidrier: 1
<i>Ramaderia</i>	
– Xollador: 1	SECTOR TERCIARI (5)
	<i>Comerç</i>
SECTOR SECUNDARI (7)	– Comerciant: 1
<i>Construcció</i>	– Comerciant de cereals: 1
– Mestre de cases: 1	– Negociant de mules: 1
<i>Tèxtil</i>	<i>Transport</i>
– Teixidor: 3	– Traginer: 1
– Sastre: 1	<i>Serveis</i>
	– Administrador de correus: 1

El conflicte bèl·lic comportà un inevitable moviment de població, per la qual cosa no podem entendre l'evolució demogràfica sense avaluar el seu impacte en la societat, no només per les morts directes, sinó per la marxa d'homes al front, sigui a un bàndol o a l'altre, uns de manera voluntària i altres per obligació (lleves), altres per empresonament, desercions, etc. La bibliografia local sols aporta dades puntuals sobre la guerra, per la qual cosa ens hem decidit per l'obtenció de dades directes a través del *Butlletí Oficial de la Província de Tarragona*, que es conserva a la biblioteca central de Reus.¹⁴ El treball intenta facilitar la investigació a altres historiadors que vulguin aprofundir en l'estudi de l'extracció social dels carlins en el lloc d'origen, seguint la seva filiació (família, patrimoni o qualsevol altra circumstància).

En el document VII es relacionen dos militars morts en accions contra els carlins, i els parents més propers que reben una compensació econòmica (sigui la vídua o els pares), el 1836, el VIII detalla els carlins conques que el 1837 han fugit de la presó de Montblanc (són dos i tots tenen un sobrenom). El IX és molt interessant i extens, tracta dels carlins que es presenten a les autoritats per aconseguir l'indult, novament la Conca estricta supera amb escreix a la Segarra tarragonina, però hem de remarcar que és la que compta amb més volum de població.

Dins del contingut que ofereix el *Butlletí Oficial de la Província de Tarragona* del segle XIX abunden les referències demogràfiques, en especial els censos de població, la majoria de vegades d'habitants però en alguna ocasió només de caps de casa; en l'àmbit de la demarcació també es publiquen estadístiques generals de defuncions, naixements i matrimonis. Els recomptes numèrics dels pobles es realitzen per una finalitat militar (assignació de lleves) o fiscal (repartiment de contribució). Aquest fet ens fa ser cauts sobre la verosimilitat de totes les dades, almenys s'entreu quan confrontem censos propers en el temps. Els de 1830 i 1835 mostren moltes disparitats quan mirem casos concrets, així les localitats de Blancafort, Lilla, Montbrió de la Marca, Ollers, Passanant, Pira, Santa Coloma, Solivella, Vallespinosa i Vilaverd, entre un any i altre tenen una diferència entre el 29% i 46%; amb més d'un 50% hi ha Conesa, i amb una quarta part se situen Rocafort, Rojals i Santa Perpètua, és a dir, pobles grans i petits, de muntanya i de la plana, l'única explicació de tanta discordança l'hem de veure en la fiabilitat de la font, en l'acció intencionada dels ajuntaments d'amagar la realitat. Per altra banda, hi ha nuclis que es mantenen estables, amb poques variacions. Si prenem com a referència el cens de 1845, els resultats encara són pitjors, amb una minva considerable. Per a l'any 1839 disposem de les xifres d'un cens parcial, per la Conca apareixen uns números encara més inferiors respecte al 1845, només superen els municipis de Blancafort (8 habitants), Montblanc (995 persones) i Santa Coloma de Queralt (59 individus). Avancem que el cens de 1839 era per a l'exèrcit i s'intenta rebaixar l'aportació de les quintes.

¹⁴ A Tarragona, l'Arxiu Municipal custodia una altra col·lecció del BOPT.

Veïns de la Conca de Barberà segons els censos oficials (1830-1835)

<i>Població</i>	<i>1830</i>	<i>1835</i>	<i>% diferència (1830-1835)</i>	<i>1845</i>
CONCA ESTRICTA				
– Barberà de la Conca	145	158	8,2	129
– Ollers	12	18	33,3	14
– Blancafort	128	234	45,3	150
– L'Espuga de Francolí	485	731	–	574
– La Guàrdia dels Prats	73	60	+	35
– Lilla	55	80	31,2	64
– Montblanc	690	989	–	836
– Montbrió de la Marca	13	23	43,5	14
– Pira	60	86	30,2	47
– Prenafeta	31	25	+	26
– Rocafort de Queralt	62	80	22,5	63
– El Cogul	1	s.d.	–	–
– Vallverd de Queralt	20	18	+	18
– Rojals	48	64	25	47
– Sarral	461	479	3,7	280
– Senan	12	13	7,7	10
– Solivella	119	191	37,7	182
– Vallclara	34	31	+	35
– Vilanova de Prades	37	50	+	–
– Vilaverd	130	243	46,5	161
– Vimodí	205	201	+	201
TOTAL SUBCOMARCA	2.819	3.054		2.884
BAIXA SEGARRA				
– Albió	11	11	0	11
– Belltall	19	20	5	17
– Biure de Gaià	15	s.d.	–	(amb les Piles)
– La Cirera	s.d.	5		
– Conesa	36	77	53,2	56
– Torlanda	s.d.	3	–	(amb Conesa)
– El Cogul	s.d.	1	–	
– Forès	28	31	9,7	32
– Sabella de l'Abadiat	s.d.	2	–	(amb Conesa)
– La Sala de Comalats	s.d.	6	4	(amb la Glorieta)
– Llorac	7	8	–	13 (amb la Cirera)
– Montargull	s.d.	10	–	5
– Rauric	s.d.	10	–	5
– Les Piles	15	25	–	44 (amb Biure)
– Passanant	17	24	29,1	21

– El Fonoll	2	5	60	(amb la Sala)
– Glorieta	3	4	25	4
– Pontils	17	48	64,6	22
– Sant Gallard	s.d.	7	–	(amb Guialmons)
– Sant Magí-Rocamora	s.d.	9	–	4
– Sta. Coloma de Queralt	311	485	35,9	379
– Aguiló	24	26	7,7	19
– Guialmons	4	9	–	13 (amb St. Gallard)
– Santa Perpètua de Gaià	16	20	20	20
– Savallà del Comtat	23	22	+	23
– Seguer	s.d.	8	–	7
– Segura	5	9	–	9
– Vallespinosa	13	20	35	19
– Vallfogona de Riucorb	s.d.	47	–	31
TOTAL SUBCOMARCA	572	944	X*	754
TOTAL COMARCAL	3.391	3.998		3.638

ABREVIATURES: La tercera columna numèrica és el percentatge d'ocultació del 1835 respecte el 1830. Els guions signifiquen que no es disposa de dades.

FONT: Les dades del 1830 les hem extret de l'AHDT, sign. cpq. 1, any 1830. Les del 1835 de l'article de Josep IGLÉSIES, "La població de la Conca de Barberà a través de la història". Dins: *VIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos.Montblanc*. Barcelona: 1967, p. 75-94, i del *Butlletí Oficial de la Província de Tarragona* (BOPT) núm. 214 del 5 d'abril de 1836. Les del 1845 són del BOPT núm. 130 del 17 d'octubre de 1845.

NOTA: El 1836 Vilanova de Prades estava inclosa en el partit judicial de Falset, Prenafeta i Vilaverd en alguna ocasió els trobem en el de Valls i la majoria en el de Montblanc. El concepte de veí l'entendem com a cap de casa. A Valls el 1834 un veí equivalia a 4,7 habitants. A causa de la manca de dades no tenim la mitjana (X*).

Comparació dels censos d'habitants de les principals viles de la Conca de Barberà (1839-1845)

<i>Població</i>	<i>1839</i>	<i>1845</i>
CONCA ESTRICTA		
– Barberà	623	753
– Blancafort	816*	808
– L'Espluga	2.397	2.702
– La Guàrdia	150	324
– Lilla	363	400
– Montblanc	5.109*	4.114
– Rocafort	244	261
– Sarral	1.053	2.124
– Solivella	852	895
– Vilaverd	569	898
– Vimbodí	673	958

BAIXA SEGARRA

– Conesa	193	367
– Passanant	85	104
– Santa Coloma	1.857*	1.798
– Aguiló	120	179
TOTAL COMARCAL	15.104	16.685

NOTA: A la primera columna (1839) assenyalam amb un asterisc els municipis que en aquell any la xifra d'habitants supera a la del cens de 1845.

FONT: Les dades de 1839 les hem extret del BOPT número 9 del 29 de gener de 1839, en el document consta que són ànimes, nosaltres les considerem com a sinònim d'habitants i no en el sentit literal d'ànimes de comunió. La relació és parcial, de la Conca sols hi figuren 15 localitats. Les del 1845 són de l'article de Josep Iglésies, "La població de la Conca de Barberà a través de la història", *VIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos. Montblanc*. Barcelona 1967, p. 75-94.

El 1839 es repartiren entre els pobles de la demarcació l'assignació de 1.546 homes de lleva que havien de formar un batalló, al partit judicial de Montblanc li tocaren 137 homes (8,8%), que en l'actual divisió comarcal suposen les tres quartes parts del partit. El 1839 les viles amb una major població assumien més de la meitat dels mossos, cinc anys més tard la xifra d'homes que havia d'aportar la comarca minvà notablement.

Assignació de soldats de lleva a les poblacions de la Conca de Barberà el 1839 i 1844

<i>Població</i>	<i>1839</i>	<i>1844</i>
CONCA ESTRICTA		
– Barberà	3	2
– Blancafort	5	1
– L'Espluga	17	6
– Lilla	1	1
– Montblanc	26	9
– Pira	2	1
– Rocafort	1	1
– Rojals	1	1
– Sarral	13	2
– Solivella	5	2
– Vallclara	1	–
– Vilanova	1	1
– Vilaverd	5	2
– Vimbodí	6	2
– Poblet	1	–
BAIXA SEGARRA		
– Belltall	–	1
– Conesa	2	1

– Forès	–	1
– Pontils	1	1
– Sant Magí-Rocamora	–	1
– Santa Coloma	12	4
– Aguiló	1	–
– Santa Perpètua	–	1
– Segura	–	1
– Segur	–	1
– Vallfogona	1	1
TOTAL COMARCAL	105	44

FONT: BOPT, núm. 59 (23 de juliol de 1839) i suplement núm. 64 (21 de maig de 1844).

Més seguits entre si en el BOPT hem trobat tres censos de la dècada dels quaranta (1841-1843 i 1845), sols cal repassar les dades que aporta Josep Iglésies del 1845 per adonar-nos novament de l'ocultació que es produeix en el butlletí, a més en alguns casos també hem d'afegir la poca cura dels impressors, és a dir errades humanes dels caixistes, de la mateixa manera que ho hem pogut comprovar en la grafia dels cognoms. Únicament tres pobles en el butlletí de la Diputació de l'any 1845 superen les xifres que ofereix Iglésies: la Guàrdia dels Prats, Pontils i Vallespinosa. Els ajuntaments grans són els que el 1845 més oculten la seva realitat demogràfica. Una de les altres problemàtiques amb què ens trobem en el butlletí és l'agrupació de nuclis alhora del recompte, i no sempre propers (per exemple Biure s'ajunta amb Montblanc).

Evolució dels habitants de la Conca de Barberà del 1841 al 1845

<i>Població</i>	<i>1841</i>	<i>1842</i>	<i>1843</i>	<i>1845</i>
CONCA ESTRICTA				
– Barberà	623	449	644	651
– Ollers	57	59	56	56
– Blancafort	816	798	789	789
– L'Espluga	2.397	2.388	2.415	2.425
– La Guàrdia	150	162	146	382
– Lilla	363	381	382	–
– Prenafeta	137	144	154	–
– Montblanc	5.109	3.747	3.745	3.292
– Montbrió	73	73	68	–
– Pira	268	279	295	302
– Rocafort	244	248	233	232
– Vallverd	49	49	45	–
– El Cogul	4	4	–	–
– Rojals	225	352	259	260
– Sarraí	1.053	1.090	1.131	1.170

– Senan	41	54	59	–
– Solivella	852	829	838	811
– Vallclara	149	154	133	–
– Vilanova	193	193	195	260
– Vilaverd	569	661	680	679
– Vimbodí	673	761	683	683
TOTAL SUBCOMARCA	14.045	12.875	12.950	11.992

BAIXA SEGARRA

– Belltall	72	73	66	69
– Biure	56 (amb Montblanc)			
– Conesa	193	193	204	204
– Forès	96	104	111	–
– El Fonoll	9 (amb Passanant)			
– La Sala	20 (amb Passanant)			
– Sabella	7 (amb Conesa)			
– Llorac	21	21	20	–
– Montargull	14	14	14	–
– Rauric	24	24	23	–
– La Cirera	21	21	20	–
– Albió	43	44	42	42
– Les Piles	71	72	72	–
– Torlanda	11	11 (amb Conesa)		
– Passanant	85	134	89	–
– Glorieta	18 (amb Passanant)			
– Pontils	104	109	113	113
– Santa Coloma	1.857	1.913	1.801	1.799
– Aguiló	120	96	96	96
– Guialmons	25	24	24	–
– Sant Gallard	20	20	24	–
– Santa Perpètua	103	93	94	94
– Savallà	89	89	88	88
– Segura	37	33	29	29
– Vallespinosa	80	80	84	–
– Sant Magí-Rocamora	32	34	29	–
– Seguer	37	37	29	–
– Vallfogona	140	137	136	–
TOTAL SUBCOMARCA	3.405	3.375	3.208	2.534
TOTAL COMARCAL	17.450	16.250	16.158	14.526

NOTA: El 1843 Prenafeta inclou Miramar; Montblanc inclou Biure i el Pinetell. En tots els casos Rojalons és inclòs a Montblanc; Passanant inclou la Poble de Ferran, el Fonoll, Glorieta i la Sala; Conesa inclou Torlanda i Sabella.

FONT: BOPT núm. 64 (16 de juliol de 1841), núm. 45 (26 de maig del 1842) i núm. 91 (20 de juliol de 1845).

En el següent quadre comparem el cens de 1845 de Josep Iglésies i el de 1849 de la diputació, la diferència és d'un 20%, amb prop de quatre mil persones (3.879) però les distàncies són més superiors amb el cens de 1857, amb un increment que duplica la població, prova de la infravaloració del cens de 1849.

Comparació dels censos d'habitants de la Conca de Barberà del 1845-1849

<i>Població</i>	<i>1845</i>	<i>1849</i>	<i>% diferència</i>
CONCA ESTRICTA			
– Barberà	753	569	– 24,44
– Blancafort	808	741	– 8,29
– L'Espluga	2.702	2.433	– 9,96
– La Guàrdia	324	141	– 56,98
– Lilla-Prenafeta	400	404	+ 1
– Montblanc	4.114	3.411	– 17,09
– Montbrió	85	s.d.	–
– Pira	360	288	– 20
– Rocafort	261	224	– 14,8
– Vallverd	67	91	– 35,8
– Rojals	199	292	+ 46,73
– Sarraí	2.124	1.255	– 40,91
– Senan	67	123	+ 83,58
– Solivella	895	828	– 7,49
– Vallclara	192	153	– 20,31
– Vilanova	194	241	+ 24,23
– Vilaverd	898	683	– 23,94
– Vimbodí	958	702	– 26,72
TOTAL SUBCOMARCA	15.401	12.579	– 18,32
BAIXA SEGARRA			
– Belltall	75	246	+ 161,70
– Biure-Guialmons	421	s.d.	–
– Conesa	367	183	– 50,14
– Forès	87	133	+ 52,87
– Sabella	85	s.d.	–
– Llorac	45	128	+ 184,44
– Rauric	31	s.d.	–
– La Cirera	36	s.d.	–
– Albió	47	s.d.	–
– Les Piles	192	168	– 12,5
– Passanant	104	s.d.	–

– Glorieta	19	s.d.	–
– Pontils	225	s.d.	–
– Santa Coloma	1.798	1.942	+ 8,01
– Aguiló	179	s.d.	–
– Santa Perpètua	109	300	+ 175,23
– Savallà	128	123	– 3,91
– Segura	29	s.d.	–
– Vallespinosa	88	s.d.	–
– Rocamora	56	s.d.	–
– Seguer	35	s.d.	–
– Vallfogona	124	s.d.	–
TOTAL SUBCOMARCA	4.280	3.223	– 24,7
TOTAL COMARCAL	19.681	15.802	– 19,7

FONT: Les dades de 1849 les hem extret de l'AHDT. Llibre d'actes de la Diputació de Tarragona, sessió del 17 de juliol de 1849. Les del 1845 de l'article de Josep Iglésies, "La població de la Conca de Barberà a través de la història", *VIII Assemblée Intercomarcal d'Estudiosos. Montblanc*. Barcelona 1967, p. 75-94.

ABREVIATURES: s.d. = sense dades.

Evolució dels habitants de la Conca de Barberà (1849-1857)

<i>Població</i>	<i>1849</i>	<i>1857</i>	<i>Diferència</i>
CONCA ESTRICTA			
– Barberà	753	1.380	627
– Blancafort	741	1.248	507
– L'Espluga	2.433	3.471	1.038
– La Guàrdia	141	371	230
– Lilla-Prenafeta	404	896	492
– Montblanc	3.411	4.675	1.264
– Montbrió-Vallverd	s.d.	320	–
– Pira	288	571	283
– Rocafort	224	693	469
– Vallverd	91	320	229
– Rojals	292	678	386
– Sarral	1.255	2.483	1.228
– Senan	123	289	166
– Solivella	828	1.323	495
– Vallclara	153	411	258
– Vilanova	241	762	521
– Vilaverd	683	1.077	394
– Vimbodí	702	1.195	493
TOTAL SUBCOMARCA	12.763	22.163	9.080

BAIXA SEGARRA

– Belltall	246	s.d.	–
– Conesa	183	585	493
– Forès	133	s.d.	–
– Llorac	128	463	335
– Les Piles	168	541	373
– Passanant	s.d.	927	–
– Santa Coloma	1.942	2.740	798
– Santa Perpètua	300	1.030	730
– Savallà	123	344	221
– Vallfogona	124	s.d.	–
TOTAL SUBCOMARCA	3.347	6.630	2.950
TOTAL COMARCAL	16.110	28.793	12.030

FONT: Les dades de 1849 les hem extretes de l'AHDT. Llibre d'actes de la Diputació de Tarragona, sessió del 17 de juliol de 1849. Les del 1857 de l'article de Josep Iglésies, "La població de la Conca de Barberà a través de la història", *VIII Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos. Montblanc*. Barcelona 1967, p. 75-94.

Apèndix

Distribució població activa no agrària de Valls segons el subsidi de comerç de 1849

SECTOR SECUNDARI (300)	– Sombrerer: 1
<i>Arts plàstiques</i>	– Tintorer: 13
– Argenter: 4	<i>Tèxtil</i>
<i>Construcció</i>	– Cinter: 1
– Arquitecte i agrimensor: 2	– Fabricant de filats de cotó: 1
– Paleta: 11	(Carreres i Cia)
– Rajoler: 9	– Modista: 2
<i>Calçat</i>	– Sastre: 12
– Sabater: 23	– Teixidor: 3
<i>Fusta</i>	– Màquines de llana: 4
– Boter: 17	<i>Molins</i>
– Carreters: 10	– Molins de farina: 10
– Fuster: 30	– Molins d'oli: 23
<i>Metall</i>	(3 a Picamoixons i 1 a Fontscaldes)
– Calderer: 2	– Premsa cilíndrica: 2
– Ferrer: 37	<i>Altres</i>
– Rellotger: 1 (Josep Sants)	– Corder: 30
<i>Pell</i>	– Esparter: 5
– Baster: 8	– Fabricant de pues: 1
– Blanquer: 9	– Fòsfors: 3
– Pellaire: 4	– Saboner: 6

- Semoler: 6
- Vidrier: 10

SECTOR TERCIARI (257)

Comerç engròs

- Rambler (negociants de bestiar): 2
(Francesc Pinto i Antoni Escudero)
- Tractant en draps: 4
- Tractant en pells: 1
- Tractant en palma: 1
- Traficant: 2
- Tractant aiguardent: 4
- Negociant en terres: 1

Comerç menuda

Alimentació

- Confter i cerer: 17
- Botiguer pesca salada: 13
- Forner: 12
- Patisser (panadero): 38
- Peixater: 4
- Revenedor grans ínfima classe: 9
- Revenedor tocino: 9
- Revenedor carn: 1

Teixits

- Botiguer de roba i altres gèneres: 44

Altres

- Botiguer ganivets i navalles: 1
- Quinquellaire: 1

Transport

- Traginer: 8

Hostaleria

- Cafeter: 9
- Hostaler: 12
- Taverner: 12

Sanitat i higiene

- Apotecari: 4
- Cirurgia: 4
- Metge: 8
- Manescal: 3
- Barber: 12

Dret

- Advocat: 12
- Causídic: 8
- Notari: 5

TOTAL: 557

FONT: ACAC, Fons Municipal de Valls, Hisenda, subsidi de comerç, sign. 2612.

Distribució població activa no agrària de Valls segons el cadastre de 1838

SECTOR SECUNDARI (177)

Arts plàstiques

- Argenter: 1
- Daurador: 1

Construcció

- Emblanquinador: 1
- Paleta: 4
- Rajoler: 1

Calçat

- Espardenyer: 7
- Sabater: 7

Fusta

- Boter: 8
- Cadirer: 1
- Carreter: 1
- Fuster: 9

Metall

- Claveter: 4
- Courer: 1
- Ferrer: 3
- Serraller: 6

Pell

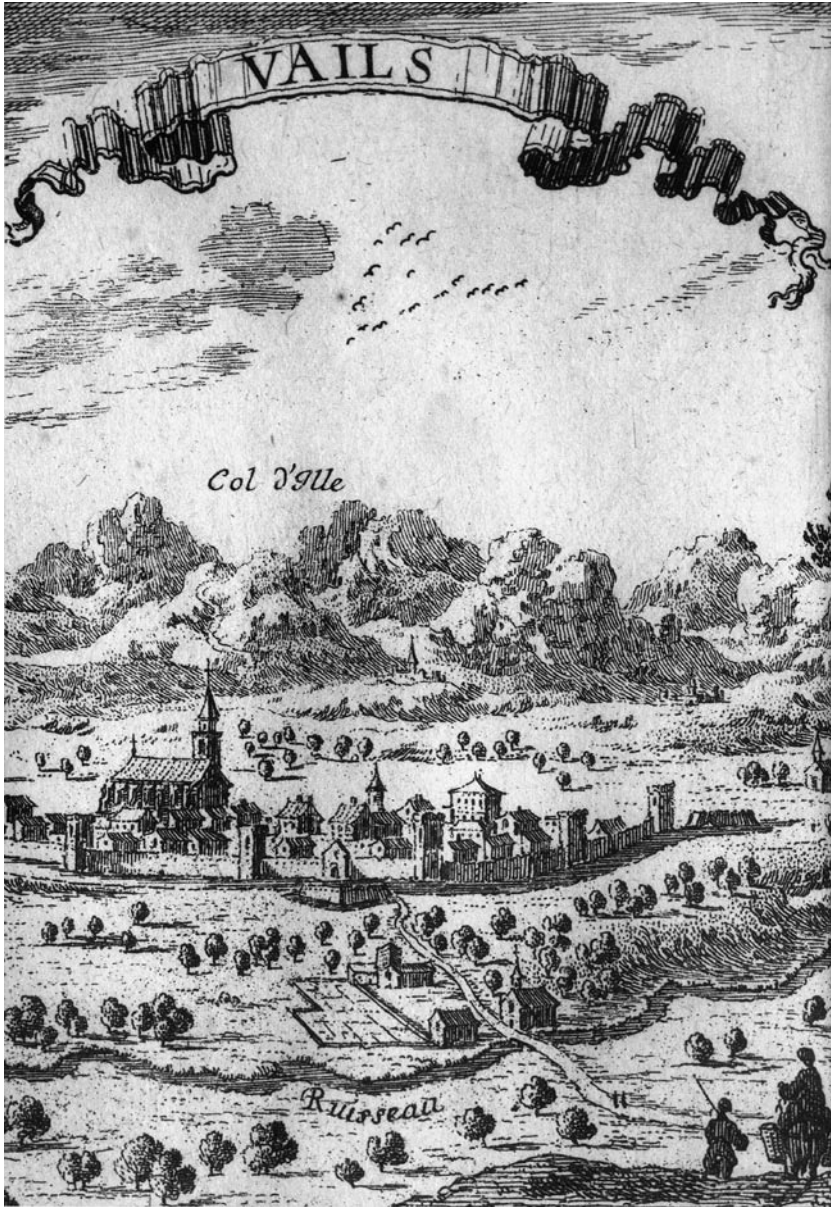
- Baster: 6
- Blanquer: 27
- Tintorer: 3

Textil

- Passamaner: 1
- Perxer: 10
- Sastre: 11
- Teixidor: 26

Molins

- Moliner: 10

Fragment del gravat de Beaulieu sobre Valls (segle XVII).

- Paperer: 1
- Altres*
- Corder: 17
- Sedasser: 1
- Esparter: 1
- Saboner: 1
- Semoler: 5
- Fideuer: 2

SECTOR TERCIARI (43)

Comerç engròs

- Marxant: 3
- Negociant: 1

Comerç menuda

Alimentació

- Adroguer: 7
- Forner: 3
- Pastisser: 11

- Botiguer o tender: 5
- Peixater: 1
- Revenedor porc (morcaire): 1
- Revenedor carn (carnisser): 1
- Revenedor d'oli (olier): 1

Altres

Transport

- Traginer: 3

Hostaleria

- Hostaler: 1

Sanitat i higiene

- Apotecari: 2
- Metge: 1

Dret

- Advocat: 1
- Notari: 1

TOTAL: 220

ESGLÉSIA: A banda de la comunitat de preveres, el campaner i un sagristà hi havia diversos convents, els P. Carmelites, els P. Mínims i els de les monges Carmelites i Mínimes.

NOTA: La comparació de dades entre un cadastre i una matrícula industrial no és gaire bona atenent que el primer document grava sobre els propietaris d'immobles (urbana i rústica) i el segon sobre les activitats manufactureres. La denominació dels oficis també és diversa, la matrícula és més detallada que el cadastre, a més en el segon cas únicament declaren els caps de casa i en el segon també hi poden figurar els fills o altres treballadors assalariats. Exposem les dades sols amb vista a presentar una major informació. Hem obviat el sector primari (agricultura i ramaderia), que era el majoritari a Valls.

FONT: ACAC, Fons Municipal de Valls, Hisenda, sign. 2289, cadastre 1838.

Document I

Emigrants naturals de la Conca de Barberà residents a Valls segons el padró municipal d'habitants (1844)

Conca estricta

BARBERÀ DE LA CONCA

- Josep Miró, blanquer (*curtidor*), c., 44 a.
- Paula Dalmau, 41 a., c., esposa de l'anterior. El 1832 tenen una filla a Rocafort de Queralt.
- Rosa Poblet, minyona, s., 26 a., treballa a casa d'un calderer colomí vidu.

– Josepa Romeu Miró, minyona (?), s., 18 a., viu a casa d'un hisendat vallenc, sols feia mig any que habitava a Valls.

– Maria Tous, c., 24 a., el seu home és un pagès de Valls.

BLANCAFORT

– Teresa Civit, minyona, s., 25 a., serveix a casa d'un capellà de Valls.

– Maria Masalies, minyona, s., 37 a., treballa a la casa d'un metge vallenc.

– Rosa Vinyes, minyona, s., 21 a., serveix a casa d'un notari de Valls.

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ

– Josepa, vídua d'Aguilar, 58 a.

– Rosa, vídua Robuster, 51 a.

– Salvador Andreu, paleta, 44 a., c. amb una vallenga.

– Francesc Cabeça, comerciant, s., 53 a., ea. 13 (1804), el cuida una minyona de Fontscaldes.

– Rosa Cabeça, c., 43 a., el seu marit és un hisendat vallenc.

– Francesc Claret, revenedor de grans, v., 81a.

– Francesca Micó, c., 41 a., el seu marit és un pagès de Masmolets.

– Francesca Miró, c., 45 a., ea. 17 (1816), casada amb un pagès vallenc.

– Antoni Morató, sabater, c., 41 a., la seva esposa és vallenga.

– Francesc Oliva (r), 28 a., c. amb una dona de Vilaverd (M. Figuerola).

LA GUÀRDIA DELS PRATS

– Tecla (?), c., 46 a., el seu marit és un pagès de Santa Coloma.

– Maria Lafevre, s., 19 a., minyona ?, ea. 15 (1840). Viu a casa d'un confiter vallenc.

– Antoni Montserrat, boter, s., 21 a., viu a casa d'un boter vallenc.

LILLA

– Francesca Vilella, c. amb un pagès de Miramar, habiten a Masmolets.

– Teresa Vilella, minyona, 15 a., treballa a casa d'un comerciant vallenc.

MONTBLANC

– Magdalena (?), c. amb un negociant de les Piles, 49a., ea. 25 (1820).

– Dolors Cases, minyona, s., 17 a., serveix a casa d'un argenter de Tarragona.

– Joan Duran, negociant, s., 27 a., ea. 3 (1820).

– Salvador Duran, botiguer de pesca salada, c., 61 a., la seva esposa és vallenga.

– Rosa Ferrer, c., 59 a., casada amb un pagès de la Seu d'Urgell.

– Ildefons Ferrer, c., 61 a.

– Tecla Òdena, c., 61 a., muller de l'anterior.

– Ramon Ferrer Òdena, s., 21 a., fill dels anteriors.

– Francesc Ferrer Òdena, s., 15 a., germà de l'anterior.

- Francesca Ferrer, 61 a., c., el seu marit és un pagès vallenc.
- Joan Gai, propietari, c., 65 a., c. amb una vallenca.
- Antònia Magí, minyona, s., treballa a casa d'un hisendat vallenc.
- Josepa Miró, c., 35 a., el seu home és un corder de Valls.
- Teresa Miró Dalmau, c., 24 a., ea. 12 (1832), el seu home és un blanquer de Valls, els seus pares són de Barberà.
- Rosa, vídua Moncosí, vidriera, 39 a., ea. 19 (1824).
- Josep Moncosí, teixidor, s., 17 a., fill de l'anterior.
- Àngela Moncosí, s., 12 a., germana de l'anterior.
- Josepa Moncosí, s., 11 a., germana de l'anterior.
- Francesca Moncosí, s., 8 a., germana de l'anterior.
- Rosa Moncosí, s., 6 a., germana de l'anterior.
- Ramon Puiggener, c., traficant de grans, ea. 7 (1820), la seva muller és vallenca.
- Magdalena Puiggener, s., 17 a., germana de l'anterior.
- Jaume Puiggener, sabater, c., 26 a., la seva esposa és vallenca.
- Ramona Rosselló, c., 29 a., casada amb un forner de Riudoms.
- Raimunda, vídua Soler, 81 a., ea. 70 (1831).
- Maria Ximenes, c., 26 a., c. amb un gitano vallenc (Francesc Ximenes).

PIRA

- Francesc Piquer, c., 40 a., la seva esposa és vallenca.

PRENAFETA

- Maria Solanes, c., 40 a., ea. 20 (1824), el seu marit és un blanquer vallenc.

ROCAFORT DE QUERALT

- Escolàstica Miró, minyona, s., 20 a., serveix a la casa d'un boter propietari.
- Andreu Moncosí, hisendat propietari, c., 54 a., ea. 43 (1823), la seva esposa és del Pont d'Armentera.
- Teresa Moncosí, s., 13 a., filla de l'anterior.
- Ramon Moncosí, boter, s., 25 a., ea. 14 (1833), germà de l'anterior.
- Maria Moncosí, c., 17 a., ea. 6 (1823), el seu home és un boter de Valls.
- Josep M. Soler Tomàs, propietari, c., 71 a., ea. 31 (1804), la seva esposa és vallenca.

SARRAL

- Bonaventura (?), s., minyona, 14 a., serveix a casa d'un escrivent vallenc.
- Maria (?), llevadora, vídua Fuster, 49 a.
- Maria Batista, minyona, s., 21 a., serveix a casa d'un paleta vallenc.

- Àngela Fuster, s., 18 a., filla de l'anterior.
- Pau Arnavat, c., 25 a., la seva esposa és de les Preses (Garrotxa).
- Magdalena Carbonell, minyona, s., 16 a., a casa d'un prevere vallenc.
- Rosa, vídua Carbonell, 65 a., ea. 52 (1831).
- Jaume Carbonell, corder (*soguero*), s., ea. 1 (1831), fill de l'anterior.
- Rosa Carbonell, s., 19 a., ea. 6 (1831), germana de l'anterior.
- Maria Carbonell, s., 17 a., ea. 4 (1831), germana de l'anterior.
- Rosa Carbonell Pasqual, filadora de cotó, s., 31 a., ea. 25 (1838).
- Maria Carbonell, 26 a., s., filadora de cotó, germana de l'anterior.
- Antònia Carbonell, 21 a., s., filadora de cotó, germana de l'anterior.
- Pere Cases, pagès, c., 39 a.
- Maria (?), c., 47 a., muller de l'anterior.
- Pere Cases, s., 12 a., fill dels anteriors.
- Rosa Cases, s., 10 a., germana de l'anterior.
- Bonaventura, vídua de Contijoc, 40 a., ea. 30 (1834), el padró la qualifica com a pobre.
- Maria Contijoc, s., 14 a., ea. 4 (1834), filla de l'anterior.
- Josepa Contijoc, s., 12 a., ea. 2 (1834), germana de l'anterior.
- Maria Cortada, minyona, s., 20 a., serveix a casa d'un pagès vallenc.
- Maria Esteve, minyona (?), 50 a., ea. 25 (1819), viu en una estança de la casa d'una vídua de Valls.
- Manuel Ferrer, cirurgià, c., 55 a., la seva dona era val·lenca.
- Bonaventura Fonoll, minyona, s.
- Maria Fonoll, 28 a., c. amb un capità retirat de Vilallonga del Camp.
- Teresa Fonoll, minyona, s., 22 a., serveix a casa d'un confiter vallenc.
- Francesc Grau, c., 25 a., ea. 15 (1834), la seva esposa és de Barcelona.
- Pau Grau, traficant de grans, c., 51 a., ea. 27 (1820).
- Antònia, c., 52 a., ea. 28 (1820), esposa de l'anterior.
- Agustí Grau, s., 23 a., fill dels anteriors.
- Antoni, s., 19 a., germà de l'anterior.
- Francesca Lamic, s. 22 a., filla d'una vídua de Santa Coloma.
- Francesc Lamic, s., 16 a., germà de l'anterior. Una germana seva neix a Santa Coloma.
- Pere Martí, adroguer, c., 26 a., ea. 20 (1838), la seva muller és de Valls.
- Pere Moles, traginer de pesca salada, c., 28 a., la seva muller és colomina.
- Francesc Padreny, drapaire, c., 35 a.
- Josep Roca, cirurgià, s., 20 a., viu a casa d'un cirurgià d'Alcover.
- Manuela, vídua Romigosa, 46 a.
- Miquel Romigosa, s., 5 a., fill de l'anterior.

SOLIVELLA

- Antònia Belart, 44 a., ea. 14 (1814), casada amb un pastor de Reus.

- Antònia Marc, c., 59 a., ea. 55 (1840), el seu marit és un vidrier de Cabra del Camp. Tenen dues filles nascudes a Altafulla (de 17 i 20 anys).
- Maria Rafart, minyona, s., 19 a., treballa a casa d'un hisendat vallenc.

VILAVERD

- Anna (?), minyona (?), s., 20 a., viu a casa d'un advocat d'Anglesola.
- Antònia Ferrer, minyona, s., resideix a casa d'un notari d'Anglesola.
- Maria Figuerola, c., el seu home és de l'Espuga (F. Oliva).
- Maria Huguet, c., 35 a., el seu home és un pagès vallenc.
- Raimunda Crusells Huguet, s., filla de l'anterior, arribada dos mesos abans (1844).
- Magí Miró, traginer, c., 38 a.
- Miquel Pinyol, moliner, c., 75 a. (viu al molí de l'hospital).

VIMBODÍ

- Francesc Escoter, pastor, c., 72a., ea. 68 (1840), la seva dona és de Reus.
- Josep Foraster, s., 24 a., viu a casa d'un fuster de Valls, segurament és el seu aprenent.
- Josep Guarro, aprenent de sastre, s., 13 a., ea. 12 (1843).

Baixa Segarra

BIURE DE GAIÀ

- Antoni Comte, botiguer de pesca salada, c., 41 a., la seva esposa és de Pontils.

CONESA

- Antònia Almenara, s., 30 a., minyona, serveix a casa d'un hisendat.
- Maria Almenara, s., minyona, serveix a casa d'un prevere de Valls.
- Rosa Pijoan, s., 20 a., minyona, serveix a casa d'un propietari vallenc.
- Rosa Pijoan, s., 18 a., treballa a la casa d'un tintorer vallenc.
- Maria Rosa Vallbona, minyona (?), s., 21 a., viu a la casa d'un fabricant de pasta (semoler) de Vilanova i la Geltrú.
- Victòria Vallbona, minyona, s., 20 a., serveix a casa d'un botiguer de teles vallenc.

FORÈS

- Teresa (?), minyona, s., 30 a.
- Josepa Puig, 63 a., c. amb un galoner de Valls.

GUIALMONS

- Joan Castells, botiguer de pesca salada, c., 46 a., la seva muller és de la mateixa població.
- Teresa Abelló, c., 45 a., esposa de l'anterior.

LORAC

- Antoni Ros, calderer, c., 44 a., ea. 22 (1822), la seva esposa és colomina.

GLORIETA (PASSANANT)

- Francesca Amenós, c., 54 a., ea. 20 (1810), el seu marit és un comerciant vallenc.

LES PILES

- Josep Comte Llorac, s., 16 a., fill d'un botiguer de Biure.
- Francesc Prous, pagès, c., 45 a.
- Teresa Balcells, c., 45 a., muller de l'anterior.
- Maria Prous Balcells, s., 14 a., fill del matrimoni anterior.
- Rosa Prous Balcells, s., 11 a., germana de l'anterior.
- Magdalena Prous Balcells, s., 2 a., germana de l'anterior.
- Jaume Puiggener, traficant de blat, c., 59 a., ea. 35 (1820), la seva esposa és de Montblanc.

PONTILS

- Raimunda Llorac, 40 a., c. amb un botiguer de Biure.
- Josep Comte Llorac, 16 a., s., fill de l'anterior.

SANT MAGÍ DE LA BRUFAGANYA

- Francesca Massaguer, vídua Puiggener, 77 a., ea. 73 (1840). El seu fill, Josep Puiggener, és un hostaler nat a Bellprat (Anoia) i casat amb una colomina.

SANTA COLOMA DE QUERALT

- Coloma (?), c., 61 a., el marit és un pagès de Valls (Francesc Molins).
- Gertrudis Arnavat, c., 42 a., el marit és un traginer de Sarral (P. Moles).
- Miquel Arnavat, peixater, c., 60 a., ea. 38 (1822).
- Francesc Ballester, 45 a., apotecari, c., la seva esposa és vallenca.
- Miquel Comte Llorac, s., 11 a., fill d'un botiguer de Biure.
- Maria Corbella, c., 34 a., el marit és un hostaler de Bellprat.
- Francesc Puiggener Corbella, s., 10 a., ea. 6 (1840), fill de l'anterior.
- Josep Puiggener Corbella, s., 8 a., ea. 4 (1840), germà de l'anterior.
- Antoni Puiggener Corbella, s., 1 a., germà de l'anterior.
- Nicolau Ferrer, *magistor* (director) d'una fàbrica de filats de cotó, c., 39 a., ea. 37 (1842), la seva esposa és vallenca.
- Rosa, vídua Josep Lamic, 56 a.
- Coloma Lamic, s., 20 a., filla de l'anterior. Dos dels seus germans neixen a Sarral.
- Francesc Lamic, botiguer de teles, c., 57 a., la seva esposa és vallenca.
- Joan Roset, metge, c., 43 a., ea. 12 (1831).
- Maria Miquel, 33 a., ea. 21 (1832), muller de l'anterior. Els seus dos primers fills (11 i 13 anys) neixen a Vila-seca.

- Vicenç Roset Miquel, s., 9 a., fill dels anteriors.
- Ramon Masons, pagès, 46 a., c. amb una guardiola.
- Marià Mirasolc, fabricant teixits, c., 61 a.
- Antoni Puiggener, s., 31 a., el seu germà era un hostaler de Bellprat.
- Teresa Puiggener, s., 23 a., germana de l'anterior.
- Teresa Valls, c., el seu marit era un calderer de Llorac. Havia arribat a Valls el 1842.
- Jaume Vidal, calderer, v., 54 a., ea. 30 (1820).

VALLESPINOSA

- Francesc Sogues, pagès, c., 65 a., ea. 63 (1842), vivia al Mas de la Perla.
- Magina Abelló, c., muller de l'anterior (arribada a Valls el 1842).

ABREVIATURES: c.: casat/da, s.: solter/a, v.: vidu/vídua, a.: anys, ea.: edat d'arribada a Valls (entre parèntesis hi consta l'any).

FONT: Arxiu Comarcal Alt Camp (ACAC), Fons Municipal Valls, padró d'habitants 1844, sign. 4517.

NOTA: El signe d'interrogant significa que en el document no hi consta el cognom o bé que l'assignació d'ofici no és segura.

Document II

Conquencs morts a Valls (1836)

L'Espluga de Francolí (1)

– Raimunda Boada Lladó, de 9 mesos, natural de l'Espluga de Francolí, filla de Josep i Antònia, també de l'Espluga.

TOTAL: 1

FONT: ACAC, Fons Jutjat Municipal de Valls, llibre de defuncions de 1836, reg. 235.

Document III

Baptismes d'infants de pares conquencs o vinculats amb la comarca a Valls (1836-1838)

Conca estricta (13)

BARBERÀ DE LA CONCA (1)

– Ramon Vinyes Vilanna, fill de Ramon V. Torroella, mestre de cases. Fa de padrina Rosa Poblet, de Barberà (1838).

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ (3)

– Rafael Boada Lledó, fill de Josep, administrador de correus i Antònia (1837).

– Francesc Queraltó Micó, fill de Josep, pagès de Valls i Francesca, de l'Espluga (1836)

– Rosa Rendé Micó, filla de Francesc, pagès i Maria Rosa (1836).

LA GUÀRDIA DELS PRATS (1)

– Josep Beià Gallart, fill de Joan B. Llobera, xollador de Valls, i Josepa de Tortosa. L'avi patern del batejat era de Perales (Aragó), i la materna, Rosa Llobera, de la Guàrdia dels Prats (1838).

LILLA (1)

– Isabel Saia Porta, filla de Mateu, de Berga, i de Maria P. Pei, de Lilla (1838).

MONTBLANC (4)

– Rosa Moncosí Esteve, filla de Pere, vidrier, i de Rosa. Fa de padrí Francesc Pujol, ajudant de mestre de primera educació de Montblanc (1838).

– Antònia Montserrat Arnavat, fill d'Antoni, teixidor, i Rosa. Els seus padrins foren Ramon Puiggener i Antònia Sants, naturals de Montblanc i residents a Valls (1836).

– Francesc Ximenes Català, fill de Macià X. Escuder, negociant d'ètnia gitana de Tarragona, i Agustina Català Ximenes. Actuen de padrins Francesc Costes, teixidor de Vimbodí, i Francesca Ximenes de Montblanc (1838).

– Miquel Morales Contijoc, fill de Joan M. Dalmau, teixidor, i Magina C. Rius. Fa de padrina Magdalena Tàrrega (Targa en el document) de Montblanc (1838).

SARRAL (1)

– Cristina Tarragó Tomàs, filla d'Antoni, sastre, i Magdalena, tots de Sarra (1836).

VILAVERD (2)

– Teresa Oller Pedrol, filla de Martí, traginer, i Teresa, tots de Vilaverd (1838).

– Maria Cortiella Sants, filla de Francesc, comerciant de cereals, i Gertrudis, naturals de Vilaverd i veïns de Valls (1838). Actua de padrí Martí Oller, traginer de Vilaverd.

Baixa Segarra (4)

BIURE (1)

– Maria Comte Llorac, filla d'Antoni Comte, comerciant de Biure, i Ramona Llorac (1837).

FORÈS (1)

– Rosa Guerra Rossell, filla de Josep, corder, i Teresa, tots de Valls. L'àvia materna de la nena era Antònia Fonoll, de Forès (1838).

LES PILES (1)

– Ramon Prous Pérez, fill de Ramon, pagès, i Antònia, tots de les Piles (1836).

SANTA COLOMA DE QUERALT (1)

– Marcel·la Moster Ballester, filla d'un teixidor. La seva àvia materna era Coloma Murtra de Santa Coloma de Queralt (1838).

TOTAL: 17

NOTA: Advertim que la font és clarament defectiva en informació geogràfica, el rector sovint no anota el lloc d'origen dels pares dels infants, simplement la residència (Valls), alguns noms de pila delaten forasteria (Coloma, Magí, Macià, Martí), de la mateixa manera que alguns cognoms molt localitzats a la Conca, com Ballart o Espanyol de Solivella, Poble de Pira, Samsó de Sarral, etc. Un exemple senzill, el 1837 es bateja una filla de Josep Puiggener, hostaler, i Maria Corbella, en la cerimònia fa de padrina Maria Corbella, el rector fa constar que tots són de Valls, segons el padró d'habitants estudiat provenen de Santa Coloma. Aquesta circumstància ens ha de prevenir d'extraure conclusions a partir dels registres sacramentals, el flux real de la Conca fou superior, però són dades que ens poden ajudar a entendre l'emigració. Una de les opcions que hem utilitzat per corregir aquesta mancança ha estat anotar la naturalesa dels padrins quan hi figurava.

FONT: AHAT, Fons Parroquial de Valls, llibre de baptismes (1836-1840), núm. 614, caixa 101.

Document IV*Defuncions a Valls de persones vinculades amb la Conca (1841-1842)***Conca estricta (15)****BARBERÀ DE LA CONCA (2)**

– Francesc Miró Dalmau, 6-5 anys, nat a Valls, fill de Josep, blanquer, i Paula, de Valls (1842).

– Maria Ponts Tous, nascuda a Valls, 2 anys, filla d'Isidre, pagès de Valls, i Maria, de Barberà (1842).

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ (1)

– Francesc Cendrós Bonet, de 2 anys, filla de Josep, pagès de Valls, i Magdalena, de l'Espluga (1842).

MONTBLANC (7)

– Maria Barberà Fàbregues, nascuda a Valls, de 4 mesos, filla de Joan, traginer de Montblanc, i Francesca, de Valls (1841).

– Úrsula Beliu Coll, 72 anys, vídua de Forès (cognom), filla de Salvador, blanquer de Montblanc, i mare de Valls (1842).

– Teresa Boada Malet, de 84 anys, de Montblanc, vídua de Joan Robuster, filla de Josep i M. Àngela (1841).

– Maria Duran Colom, casada, de 63 anys, natural de Montblanc, filla de Salvador i Maria.

– Maria Garriga Sants, de 2-5 anys, filla de Pau, traginer de Valls, i Antònia, de Montblanc (1842).

– Cristina Lavieja Valldosera, nascuda a Alcover, de 7 anys, filla de Joaquim, xocolater de Montblanc, i d'Engràcia, d'Alcover. Morí “de calentura” (1841).

– Teresa Ximenes Ximenes, de 7 mesos, filla de Josep, negociant de mules de Valls, i Francesca, de Montblanc (1841).

SARRAL (1)

– Teresa Pons Pau, de 83 anys, vídua de Cartanyà, filla de Josep, pagès de Sarral, i Teresa, d'Arbeca, morí per una “inflamación de estómago” (1841).

VALLCLARA (1)

– Martí Josa Miró, nat a Valls, d'edat d'1 any i 5 mesos, fill de Pere, tra-giner de Vallclara, i Antònia, de Vimbodí (1842).

VILAVERD (1)

– Maria Oller Pallàs, de 2 dies, filla de Ramon, teixidor de Vilaverd, i Teresa, de Valls (1842).

VIMBODÍ (2)

– Manuela Moncosí Esteve, de 4 mesos, nascuda a Valls, filla de Pere, vidrier de Vimbodí, i Rosa (1842).

Vegeu també la fitxa de Vallclara.

Baixa Segarra (2)

GUIALMONS (1)

– Josep Abelló Domingo, nat a Valls i d'edat d'1 mes, fill de Ramon, tender de pesca salada, de Guialmons, i Maria Domingo, de Valls (1841).

VALLESPINOSA (1)

– Magina Sogues Abelló, nascuda a Prenafeta, de 15 mesos, fill de Francesc, pagès de Vallespinosa, i Magina, de Guialmons (1842).

TOTAL: 17

FONT: ACAC, Fons Jutjat Municipal de Valls, llibres d'òbits de 1836, reg. 235 i de 1841-1842, reg. 237.

Document V

Morts vinculades amb la Conca de Barberà a l'hospital de pobres de Reus (1840-1843)

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ (1)

– Magdalena Llaurador Miquel, de 60 anys, filla de Pau, pagès, i Francesca, de l'Espuga. Estava casada amb Antoni Torres, camàlic de mar (1841).

MONTBLANC (2)

– Francesc Folc Escrivà, pagès, de 50 anys, fill de Pere i Teresa, tots de Montblanc (1840).

– Es mor l'home de Josepa Porta, de Montblanc, un bastaix nascut a Alcover (1843).

ROJALS (1)

– Mor un traginer de Reus casat amb Teresa Feliu, de Rojals (1843).

SARRAL (1)

– Joan Ponts Forners, teixidor, de 50 anys, fill de Josep, pagès, tots de Sarral (1842).

SOLIVELLA (1)

– Ramon Llaurador, teixidor de mocadors, de 30 anys, fill d'Isidre, pagès, i de Rosa de Solivella. Estava casat amb Isabel Gelambí (1840).

VIMBODÍ (1)

– Antònia Catxau, de 30 anys, filla de Francesc, pagès, tots de Vimbodí, i de Narcisa Pàmies, de Vallclara. La difunta era vídua d'un pagès (Ramon Roig) (1841).

TOTAL: 7

FONT: Arxiu de la Prioral de Sant Pere de Reus.

Document VI

Ordres de recerca de carlins originaris de la Conca de Barberà (1835)

BLANCAFORT (1)

– Daniel Armengol, mosso de mules, 21 anys, treballava al Catllar.

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ (16)

– Joan Abelló, 17 anys.

– Joan Abellà, solter, 20 anys.

– Antoni Altarriba, 24 anys.

– Josep Civit Roig, solter, 20 anys.

– Pau Civit Marquès, solter, 20 anys.

– Francesc Ferran, (a) Vetetes, casat, 30 anys.

– Joan Ferrer, (a) Bab, 21 anys.

– Pau Gener Font, 25 anys.

– Antoni Josa, 18 anys.

– Càndid Martí, 35 anys.

– Josep Martí, (a) Melsa, 22 anys.

– Roc Martí Badia, solter, 22 anys.

– Joan Miquel, (a) Blanquer, solter, 20 anys.

– Josep Miquel, 23 anys.

– Ramon Òdena, solter, 18-20 anys.

– Jaume Pere, solter, 20 anys.

TOTAL: 17

En la majoria d'ocasions són persones que reclamen les autoritats i figuren com a desaparegudes, alguns eren desertors. Fem notar que a Montblanc en aquesta època hi havia una subdelegació de policia, el cap de la qual era José Montaldo, també mantenia una duana que el 1841 dirigia Jaume Mas. En el butlletí als carlins se'ls anomena *facciosos*.

FONT: BOPT de maig i juliol de 1835.

Document VII

Concessions de pensió a familiars per mort de soldats de la Conca membres de la milícia nacional en actes de guerra (1836)

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ (1)

– Francesca González, vídua de Ramon Roig, sergent mort el 25 d'abril de 1834 a Vinaixa (les Garrigues).

SANTA COLOMA DE QUERALT (1)

– Ventura Vilanova, pare de Josep, guàrdia nacional mort en acció “contra los rebeldes”.

TOTAL: 2

NOTA: Advertim que en la majoria de casos no hi consta l'origen geogràfic.

FONT: BOPT del 25 de març de 1836.

Document VIII

Carlins fugits de la presó de Montblanc (1837)

MONTBLANC (1)

– Tomàs Ponts, (a) Ermità, 50 anys.

PIRA (1)

– Francesc Cendrós (a) Mosset, 32 anys.

TOTAL: 2

FONT: BOPT núm. 122 (28 de novembre de 1837).

Document IX

Carlins originaris de la Conca que es presenten a les autoritats per sol·licitar l'indult (1840)

Conca estricta (55)

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ (18)

– Aleix Andreu, es presenta a Montblanc.

- Antoni Anglès, era del grup del Llarg.
- Isidre Badia, del grup del Grisè.
- Francesc Bedall (potser es refereix a Bernat, cognom habitual a l'Esplugà, o bé simplement és un renom).
- Joan Berruga (segurament és un àlies), del batalló del Grisè.
- Carles Bonet, del grup del Grisè.
- Pau Calbet.
- Josep Callau, del grup de voluntaris de Cervera.
- Ramon Carrells (potser es refereix a Carreres, cognom habitual, o és un renom).
- Pau Feliu, corneta, es presenta a Montblanc.
- Isidre Ferrer, havia format part del batalló de guies del Llarg, es presenta a Vimbodí.
- Magí Morató, del grup del Grisè.
- Agustí Roig, del grup del Grisè.
- Pau Roig.
- Senén Roig.
- Ramon Sants, era de la cavalleria.
- Josep Saragossa, del grup de voluntaris de Vic.
- Pau Xifre.

MONTBLANC (14)

- Ramon Abelló, del grup del Cendrós.
- Josep Albiol.
- Antoni Carreres.
- Bonaventura Dalmau.
- Ramon Darmon.
- Antoni Escoter.
- Macià Ferrer.
- Miquel Ferrer, de Rojalons.
- Francesc Mestre.
- Francesc Miró, es presenta al Vendrell.
- Josep Miró, del grup del Marcó.
- Josep Moci (?). La grafia no correspon a cap cognom conegut, o bé es tracta d'una errada tipogràfica o del seu àlies.
- Josep Sanahuja.
- Rafael Torroella.

PIRA (2)

- Antoni Capdevila, era del grup del Ros.
- Bonaventura Gener.

ROCAFORT DE QUERALT (4)

- Bonaventura Ballester, havia estat del batalló del Vilella, es presentà a Santa Coloma de Queralt.
- Esteve Cabestany.
- Joan Contijoc.

- Josep Tomàs.
- ROJALS (10)
 - Josep Anglès.
 - Joan Dulcet.
 - Josep Fort.
 - Antoni Òdena.
 - Joan Òdena.
 - Gabriel Oller, del grup del Marcó.
 - Joan Pàmies, del Pinetell, del grup del Marcó.
 - Joan Pere, del grup del Marcó.
 - Rafael Vallverdú.
 - Antoni Ventura.
- SARRAL (4)
 - Pau Ponts.
 - Francesc Roca.
 - Jaume Talavera.
 - Joan Talavera.
- VILANOVA DE PRADES (2)
 - Joan Oliver.
 - Joan Vallverdú.
- VILAVERD (1)
 - Josep Òdena.
- Baixa Segarra (25)**
- BIURE (1)
 - Salvador Masó.
- LA CIRERA (1)
 - Antoni Canela.
- CONESA (2)
 - Magí Moncosí.
 - Miquel Soler.
- FORÈS (1)
 - Ramon Oliveres.
- LLORAC (2)
 - Joan Sabater.
 - Ramon Solà.
- PASSANANT (1)
 - Baltasar Vidal, invàlid.
- LES PILES (5)
 - Ramon Balcells.
 - Antoni Procu (renom o errada tipogràfica, Ponts o Prous ?).
 - Ramon Ramon.
 - Joan Talavera.
 - Josep Vallbona.

PONTILS (2)

- Miquel Caselles.
- Francesc Ponts.

SANTA COLOMA DE QUERALT (1)

- Bonaventura Llobera, havia estat en el batalló del Llarg.

SANTA PERPÈTUA DE GAIÀ (2)

- Francesc Cendra, infermer.
- Simó Cendra, infermer.

SAVALLÀ DEL COMTAT (2)

- Jaume Bergadà.
- Ramon Jordana.

VALLESPINOSA (1)

- Joan Ferrer.

VALLDEPERES (3)

- Antoni Llorac.
- Josep Llorac.
- Josep Llorac (homònim).

VALLFOGONA DE RIUCORB (1)

- M. Ponts.

TOTAL: 80

FONT: BOPT 10 (31 de gener del 1840), 27 (31 de març del 1840), 38 (8 de maig del 1840), 44 (29 de maig del 1840), 72 (27 d'agost del 1840), 85 (26 de setembre del 1840), 87 (1 d'octubre del 1840) i 92 (13 d'octubre del 1840), 94 (17 d'octubre del 1840), 98 (27 d'octubre del 1840).

Document X

*Desertors de l'exèrcit originaris de la Conca per als quals es dicta ordre de captura
(1844-1845)*

BLANCAFORT (1)

- Vicenç Anglès, 23 anys (1844).

CONESA (1)

- Jaume Moncosí (1845).

L'ESPLUGA DE FRANCOLÍ (1)

- Isidre Ferrer (1844), 22 anys (1844).

MONTBLANC (1)

- Joan Vidal, 24 anys (1844).

FONT: BOPT núm. 74 (14 de juny del 1844), 127 (15 d'octubre del 1844) i núm. 48 (1845).

Document XI

Morts violentes de forans i rojalencs, i morts naturals de forasters a Rojals durant la Primera Guerra Carlina (1835-1840)

1835

– Jaume Alemany, del Pont d'Armentera, 40 anys, casat amb Teresa Bofarull, dels Pallaresos.

1836

- Un home desconegut de Montmaneu (de la casa del Marian).
- Josep Mestre, de Riudecols, 35 anys, casat amb Teresa Duran, de la mateixa vila.
- Pau Martí Nuet, capità retirat de Valls, habitant a Solivella, 50 anys.
- Agustí Pedrol, de Vilanova d'Escornalbou, 60 anys.
- Josep Vives, sastre de Reus. El seu pare (Pere) era natural de Prades.
- Esteve Cartanyà, de Vilaverd, 65 anys.
- Ramon Arrufat, de Fullella (les Garrigues), 40 anys.
- Josep Sanahuja, de Montblanc, 42 anys.
- Macià Palau, casat amb Maria Pedrol, tots de Montblanc, 30 anys.

1837

- Josep Avià Murtra, de Montblanc.*
- Jaume Ferrer, de Montblanc.*
- Un home de Capafonts, 62 anys.
- Josep Margalef, de Mont-roig del Camp, 32 anys.
- Josep Rovira, de Montblanc, 33 anys.*
- Josep Vilalta Llord, del Pinatell, casat amb Francesca Agràs, d'Alcover.*
- Francesc Pinyol Miró, de Vilaverd, 24 anys.*
- Sebastià Grifoll, d'Alforja, 16 anys.*
- Francesc Pedrell (fill de Francesc i Rosa), de Vinyols, 34 anys.*
- Sebastià Sanahuja, de Rojalons, 23 anys (morí el 5 de juliol al Pinatell).*
- Àngela Moster Fonts (filla de Joaquim i Francesca), 10 anys, de Mont-roig del Camp.
- Josep Amorós Abelló, de Poboleda, 34 anys, estava casat amb Carme Balanyà (23 de juliol).*
- Ramon Montlleó Nebot (fill d'Agustí i Isabel), d'Ulldemolins, 20 anys (23 de juliol).*
- Josep Gibert Cortés (fill de Cristòfor, de la Granadella, i Maria, de la Selva del Camp), 17 anys (7 d'agost).
- Josep Esquitin Nicola (fill de Blasi, del poble de Safra —Regne de Nàpols—, i Maria, de l'Esplugu), 24 anys de l'Esplugu de Francolí.

1838

- Josep Benet Nogués (fill de Josep i Teresa), casat amb Rosa Maseres, tots d'Alcover (16 de febrer).*

- Francesc Canela Serra (fill de Joan i Teresa) del Mas Roig (terme de l'Albiol), 18 anys.*
- Francesc Clofent Gordiet (fill d'Anton, de Miramar, i Magina, de Montblanc), de Montblanc, 25 anys (12 de març).*
- Joan Escoter, carboner, de Rojals, 80 anys, morí al bosc de Poblet (25 de juny).
- Joan Català Rosselló (fill de Joan, de Montblanc, i de Francesca), de Vilanova de Prades, 18 anys (29 de juliol).*
- Josep Berenguer Penedès, fadrí pagès (fill de Josep i Josepa), de Montblanc, 20 anys. *
- Josep Cendrós Contijoc (fill de Josep i Paula), de Montblanc (27 de novembre).
- Francesc Rosselló Riba (fill de Josep i Teresa), de Montblanc, 30 anys (27 de novembre), casat amb Margarida Ferrer, també de Montblanc.*
- Francesc Òdena Escoter (fill de Josep i Tecla), de Rojals, 24 anys (morí el 27 de novembre al bosc de Poblet), marit de Maria Pàmies.*

1839

- Josep Serra Torrell (fill de Joan i Maria), del Mas del Blanquet de Rojals (10 de febrer).*
- Francesc Fort Dolcet (fill de Francesc i Antònia), de Rojals, 34 anys (25 de març).*
- Martí Òdena Andreu (fill de Martí i Maria), de Vilaverd, 22 anys (24 d'abril).*
- Josep Serra Vallverdú (fill de Josep i Magdalena), dels Cogullons (Rojals), 28 anys (6 d'agost).*
- Teresa Maños, 55 anys, casada amb Salvador Ferrando, de l'Espluga de Francolí, habitaven a les cases de la Bartra (Rojals) (11 de novembre).

1840

- Baltasar Torres, de Montblanc, 20 anys (8 de març).*
- Joan-Anton Albet Òdena (fill de Josep i Antònia), de la Riba, 30 anys (24 d'abril).*
- Martí Miró Cartanyà (fill de Josep i Roser), de Vilaverd, 28 anys, vidu de Magina Òdena.*

NOTA: L'asterisc * indica que la mort fou violenta, és a dir, per ferides d'arma de foc o fulla i el guió correspon a una mort natural.

FONT: AHAT, Fons Parroquial de Rojals, llibre d'òbits 1795-1851, núm. 3 caixa 1.

Dades de l'estudi

Rebuda, febrer 2007; acceptació, març 2007; supervisió, Ramon Arnabat.